ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Наталія СИЗОНЕНКО
01 вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІНОЗЕМНА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

(обов'язкова навчальна дисципліна)

освітньо-професійна програма Біотехнології та біоінженерія
спеціальність 162 Біотехнології та біоінженерія
галузь знань 16 Хімічна інженерія та біоінженерія
освітній ступінь бакалавр
навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Полтава
2023 – 2024 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Біотехнології та біоінженерія спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія

Мови викладання: англійська.

Розробник: Красота Олена, к.е.н., доцент кафедри гуманітарних та соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету.

«01» вересня 2023 року

_____ Олена КРАСОТА

Схвалено на засіданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін
протокол від 01 вересня 2023 р. № 2.

Погоджено гарантом освітньої програми Біотехнології та біоінженерія

«1» вересня 2023 року _____ Сергій КОРІННИЙ

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності «Біотехнології та біоінженерія»
протокол від 1 вересня 2023 р. № 1

_____ Ірина КОРОТКОВА

©ПДАУ, 2023 рік

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	1(162 ББ_бд_2023)
Семестр	1-й, 2-й
Лекції (годин)	-
Практичні (семінарські) (годин)	60
Самостійна робота (годин)	120
в т. ч. індивідуальні завдання (вказати вид) (годин)	-
Вид підсумкового контролю	залік / екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування у здобувачів вищої освіти професійних мовних компетенцій, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовищ.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Цикл гуманітарних дисциплін

4. Компетентності:

Інтегр К. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю у біотехнології та біоінженерії, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів біотехнології та біоінженерії.
- загальні:
К01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
К03. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
-фахові:
К12. Здатність здійснювати аналіз нормативної документації, необхідної для забезпечення інженерної діяльності в галузі біотехнології.

5. Результати навчання:

ПР04. Вміти застосовувати положення нормативних документів, що регламентують порядок проведення сертифікації продукції, атестації виробництва, вимоги до організації систем управління якістю на підприємствах, правила оформлення технічної документації та ведення технологічного процесу, базуючись на знаннях, одержаних під час практичної підготовки.
ПР05. Вміти аналізувати нормативні документи (державні та галузеві стандарти, технічні умови, настанови тощо), складати окремі розділи технологічної та аналітичної документації на біотехнологічні продукти різного призначення; аналізувати технологічні ситуації, обирати раціональні технологічні рішення.
ПР26. Вільно спілкуватися усно і письмово українською та іноземною мовами з професійних питань, що належать до спеціальності «Біотехнології та біоінженерія».

Результат навчання *(визначений освітньою програмою)*	**Очікувані результати навчання навчальної дисципліни**

ПР04. Вміти застосовувати положення нормативних документів, що регламентують порядок проведення сертифікації продукції, атестації виробництва, вимоги до організації систем управління якістю на підприємствах, правила оформлення технічної документації та ведення технологічного процесу, базуючись на знаннях, одержаних під час практичної підготовки.	Здатність читати, розуміти і аналізувати нормативні документи, технічну документацію, міжнародні стандарти (ISO, GMP, HACCP тощо) та інші матеріали англійською мовою, які пов'язані з сертифікацією продукції, атестацією виробництва та управлінням якістю.
ПР05. Вміти аналізувати нормативні документи (державні та галузеві стандарти, технічні умови, настанови тощо), складати окремі розділи технологічної та аналітичної документації на біотехнологічні продукти різного призначення; аналізувати технологічні ситуації, обирати раціональні технологічні рішення.	Вміти аналізувати нормативні документи (державні та галузеві стандарти, технічні умови, настанови тощо) англійською мовою
ПР26. Вільно спілкуватися усно і письмово українською та іноземною мовами з професійних питань, що належать до спеціальності «Біотехнології та біоінженерія».	Розуміти специфіку індивідуальних та колективних форм фахового спілкування.
	Аргументовано висловлювати власну думку з конкретної теми, що належать до спеціальності «Біотехнології та біоінженерія», англійською мовою.

6. Методи навчання і викладання:

наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (вправи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (дискусії, проєктування професійних ситуацій, метод мозкового штурму, рольові ігри, командні ігри), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (тести), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).

7. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Самопрезентація в освітньому і професійному середовищі.

Знайомство. Розповідь про себе. Я – студент Полтавського державного аграрного університету. Мій робочий день.

Нормативна граматика англійської мови: Вживання артикля. Вживання Present Simple tense. Займенники: особові, присвійні, зворотні, вказівні, неозначені. Числівник. Іменник. Множина іменників.

Тема 2. Україна та країни, мова яких вивчається.

Географічні, демографічні економічні, політичні дані та сільське господарство України, Великої Британії, США, Канади, Австралії, Нової Зеландії.

Нормативна граматика англійської мови: вживання Present Continuous Tense. Порівняння вживання Present Continuous tense. і Present Simple tense. Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників.

Тема 3. Історія сільського господарства. Аудіювання. Мовлення. Читання. Особливості діалогу професійно-орієнтованого характеру. Продукти рослинного та тваринного походження. Ґрунт. Вода. Насіння.

Нормативна граматика англійської мови: вживання Past Simple tense, Past Continuous tense. Порівняння вживання Past Simple tense і Past Continuous tense.

Тема 4. Умови підвищення ефективності ведення сільського господарства. Класифікація та склад ґрунтів. Азотний цикл. Збереження родючості ґрунту. Підготовка до посіву, посадка. Клімат і погода. Ціноутворення у сільському господарстві.

Нормативна граматика англійської мови: вживання Future Simple tense і Future Continuous tense.

Тема 5. Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру. Використання комп'ютерних систем автоматизованого перекладу та електронні словники. Методи анотування та реферування іншомовних джерел. Діагностування та профілактика проблем агрокультур. Менеджмент агробізнесу. Міжнародна торгівля сільськогосподарськими товарами. Сталий розвиток сільського господарства. Органічне землеробство. ГМО.

Нормативна граматика англійської мови: порівняння вживання Present Perfect tense, Past Perfect tense, Future Perfect tense.

Тема 6. Менеджмент агробізнесу. Міжнародна торгівля сільськогосподарськими товарами. Сталий розвиток сільського господарства. Органічне землеробство. ГМО.

Нормативна граматика англійської мови: Прикметник та прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників.

Тема 7. Ділове листування. Резюме. Анкети. Моя майбутня спеціальність.

Нормативна граматика англійської мови: вживання інфінитиву. вживання герундія. Порівняння вживання інфінитиву і герундія.

Тема 8. Презентації. Презентації на тему: «Моя екологічна ферма».

Нормативна граматика англійської мови: модальні дієслова.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин		
	Денна форма *162БТБ_бд_2023*		
	усього	у тому числі	
		п	с.р.
1 семестр			
Тема 1. Самопрезентація в освітньому і професійному середовищі.	23	8	15
Тема 2. Україна та країни, мова яких вивчається.	23	8	15
Тема 3. Історія сільського господарства.	21	6	15
Тема 4. Умови підвищення ефективності ведення сільського господарства.	23	8	15
Разом	**90**	**30**	**60**
2 семестр			
Тема 5. Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру.	23	8	15
Тема 6. Менеджмент агробізнесу.	23	8	15

Тема 7. Ділове листування. Резюме. Анкети.	21	6	15
Тема 8. Презентації.	23	8	15
Разом	**90**	**30**	**60**
Усього годин	**180**	**60**	**120**

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма *162БТБ_бд_2023*
1 семестр		
1	Самопрезентація в освітньому і професійному середовищі.	8
2	Україна та країни, мова яких вивчається.	8
3	Історія сільського господарства.	6
4	Умови підвищення ефективності ведення сільського господарства.	8
Разом		**30**
2 семестр		
5	Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру.	8
6	Менеджмент агробізнесу.	8
7	Ділове листування. Резюме. Анкети.	6
8	Презентації.	8
Разом		**30**
Усього годин		**60**

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма *162БТБ_бд_2023*
1 семестр		
1	Самопрезентація в освітньому і професійному середовищі.	15
2	Україна та країни, мова яких вивчається.	15
3	Історія сільського господарства.	15
4	Умови підвищення ефективності ведення сільського господарства.	15
Разом		**60**
2 семестр		
5	Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру.	15

6	Менеджмент агробізнесу.	15
7	Ділове листування.	15
8	Презентації.	15
Разом		**60**
Усього годин		**120**

10. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПР04. Вміти застосовувати положення нормативних документів, що регламентують порядок проведення сертифікації продукції, атестації виробництва, вимоги до організації систем управління якістю на підприємствах, правила оформлення технічної документації та ведення технологічного процесу, базуючись на знаннях, одержаних під час практичної підготовки.	*Поточний контроль:* виконання навчальних завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, виконання тестових завдань. *Семестровий контроль:* залік, екзамен.
ПР05. Вміти аналізувати нормативні документи (державні та галузеві стандарти, технічні умови, настанови тощо), складати окремі розділи технологічної та аналітичної документації на біотехнологічні продукти різного призначення; аналізувати технологічні ситуації, обирати раціональні технологічні рішення.	*Поточний контроль:* виконання навчальних завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, виконання тестових завдань. *Семестровий контроль:* залік, екзамен.
ПР26. Вільно спілкуватися усно і письмово українською та іноземною мовами з професійних питань, що належать до спеціальності «Біотехнології та біоінженерія».	*Поточний контроль:* виконання навчальних завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, виконання тестових завдань. *Семестровий контроль:* залік, екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов’язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання під час проведення поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- виконання навчальних завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань самостійної роботи;
- виконання тестових завдань.

Форма проведення семестрового контролю – *залік, екзамен.*

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю	Разо

	виконання навчальних завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	виконання тестових завдань		
1-й семестр					
Тема 1. Самопрезентація в освітньому і професійному середовищі.	5	10	10	-	
Тема 2. Україна та країни, мова яких вивчається.	5	10	10	-	
Тема 3. Історія сільського господарства.	5	10	10	-	
Тема 4. Умови підвищення ефективності ведення сільського господарства.	5	10	10		
Залік	**20**	**40**	**40**	**-**	**100**
2-й семестр					
Тема 5. Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру.	5	-	10	-	
Тема 6. Менеджмент агробізнесу.	5	10	10	-	
Тема 7. Ділове листування.	5	10	10	-	
Тема 8. Презентації.	5	10	-		
Разом	**20**	**30**	**30**	**-**	**80**
Екзамен				**20**	
Усього балів					**100**

Критерії та шкала оцінювання виконання навчальних завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Практичне завдання виконано правильно; ЗВО вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі іноземною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
3-4	Практине завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування; ЗВО застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі іноземною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1-2	Практичне завдання виконано фрагментарно; ЗВО демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі іноземною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; демонструє недостатній рівень базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляє недостатній рівень навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	Практичне завдання не виконано або виконано неправильно; ЗВО не демонструє навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Критерії та шкала оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-10	Здобувач вищої освіти проявив відмінне самостійне вміння перекладати тексти у відповідності до комунікативного завдання, правильно використовуючи лексичні одиниці та граматичні структури, чим досягається одержання наступного програмного результату: - проводити літературний пошук українською та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію.
6-7	Здобувач вищої освіти проявив добре вміння самостійно перекладати тексти, допускаючи при цьому ряд помилок при використанні вивчених граматичних структур. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, чим досягається одержання наступного програмного результату: - не повністю демонструвати вміння проводити літературний пошук українською та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію.
3-5	При самостійному перекладі текстів проявлені знання свідчать про: - задовільне вміння проводити літературний пошук українською та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію.
0-2	При перекладі текстів проявлені знання свідчать про: - недостатнє вміння проводити літературний пошук українською та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію.

Критерії та шкала оцінювання виконання тестових завдань

Кіль-кість балів	% кількості правильних відповідей	Критерії оцінювання
8-10	75-100	Здобувач вищої освіти безпомилково або з незначною кількістю помилок використовує лексичні одиниці та граматичні структури, що свідчить про високий рівень навичок професійної комунікації і уміння вільно спілкуватися іноземною мовою письмово у професійній діяльності.
6-7	50-74	Здобувач вищої освіти при розв'язанні тестів допускає помилки і не повністю демонструє вміння вільно спілкуватися іноземною мовою письмово у професійній діяльності, що свідчить про добрий рівень навичок професійної комунікації.
3-5	25-49	При розв'язанні тестів проявлені знання свідчать про: - задовільне уміння вільно спілкуватися іноземною мовою письмово у професійній діяльності; - задовільний рівень навичок професійної комунікації.

Кіль-кість балів	% кількості правильних відповідей	Критерії оцінювання
0-2	0-24	При розв'язанні тестів здобувач вищої освіти допускає значну кількість помилок, що свідчить про: - недостатнє уміння вільно спілкуватися іноземною мовою письмово у професійній діяльності; - низький рівень навичок професійної комунікації.

Критерії оцінювання екзамену

Екзаменаційні завдання представлено у вигляді тесту, який місить 20 питань з варіантами відповідей. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. За виконання тестових екзаменаційних завдань ЗВО може отримати 0-20 балів.

Кількість балів	Критерії оцінювання
18-20	ЗВО відмінно спілкується іноземною мовою у професійній діяльності, не допускає помилок або допускає 1-2 помилки.
16-17	ЗВО дуже добре спілкується іноземною мовою у професійній діяльності, допускає 3-4 помилки.
14-15	ЗВО добре спілкується іноземною мовою у професійній діяльності, допускає 5-6 помилок.
11-13	ЗВО задовільно спілкується іноземною мовою у професійній діяльності, допускає 7-8 помилок.
0-10	ЗВО дуже обмежено спілкується іноземною мовою у професійній діяльності, допускає 9 і більше помилок.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Ноутбук, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проєктор), проєкційний екран, презентації, дошка аудиторна.

13. Політика навчальної дисципліни

Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття на наступному практичному занятті у спосіб, визначений викладачем. У разі відсутності без поважних причин здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо), за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, в якому опановується освітній компонент,

проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf

Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf

Після завершення вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти має пройти опитування в особистому кабінеті АСУ ПДАУ.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Верба Г. В., Верба Г. Г. Довідник з граматики сучасної англійської мови (з вправами): підручник. Вінниця : Нова Книга, 2020. 432 с.
2. Корбутяк В. І, Малиновська М. Ф. Українсько-англійський та англо-український словник термінів вищої освіти. Рівне : НУВГП, 2018. 145 с.
3. Сільчук О. В. English for students of agriculture : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2016. 216 с.
4. Щербаченко О. О., Пищенко О. Я, Щербаченко Д. С. Англійська мова для студентів агрономічних спеціальностей : навч. посіб. Полтава, 2006. 300 с.
5. Misztal M. Tests in English. Thematic Vocabulary. Київ : Знання, 2019. 352 с.
6. Murphy R. English Grammar in Use (Intermediate). Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 399 p.
7. O'Sullivan N., Libbin J. D. Career Paths: Agriculture. Newbury : Express Publishing, 2011. 121 p.

Допоміжні

1. Назаренко М. М. Особливості використання аудіовізуального методу при вивченні іноземної мови у багатонаціональній аудиторії. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Філологічна" : збірник наукових праць / укладачі : І. В. Ковальчук, Л. М. Коцюк, О. Ю. Костюк. Острог : Видавництво Національного університету "Острозька академія", 2017. Вип. 64. Ч. 2. 226 с. С. 39–41.
2. Назаренко М. М. Принципи використання проблемно-пошукового методу в процесі вивчення англійської мови здобувачами вищої освіти. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Філологія". Острог : Вид-во НаУОА, 2024. Вип. 22 (90). С. 52–54.
3. Тарнопольський О. Б., Кожушко С. П. Ділові проекти : Підручник (книга для студента та робочий зошит). Київ: «Фірма «ІНКОС», 2002. 280 с.
4. Dooley J., Evans V. Grammarway 3. Newbury : Express Publishing, 2008.
5. Longman. Dictionary of Contemporary English. Pearson Education, 2015.
6. McCarthy M., O'Dell. English Vocabulary in Use. Cambridge : Cambridge University Press, 2013.
7. McCarthy M., O'Dell. English Collocations in Use. Cambridge : Cambridge University Press, 2005.

Інформаційні ресурси

1. English for Science Links http://www.hut.fi/rvilmi/EST
2. Advice on Academic Writing http://www.etoronto.ca/writing/
3. Longman Business English Dictionary. Pearson Longman, Harlow www.pearsonlongman.com/dictionaries
4. The dictionaries and encyclopedias www.thefreedictionary.com

Longman Dictionary of Contemporary English www.ldoceonline.com